

باسم‌ه تعالی

جزوه درس به درس دین و زندگی (۲)، پایه یازدهم

صفحه	ردیف	درس هفتم: « وضعیت فرهنگی، اجتماعی و سیاسی مسلمانان، پس از { رحلت رسول خدا (ص) } »
۹۵	۱	چرا نظام حکومت اسلامی که بر مبنای « امامت » طرأحی شده بود، پس از رحلت رسول خدا (ص) تحقق نیافت؟ پاسخ: زیرا حادثی روی داد که رهبری امت را از مسیری که پیامبر اکرم (ص) « برنامه‌ریزی » کرده و به آن « فرمان » داده بود، خارج کرد.
۹۵	۲	پس از رحلت رسول خدا (ص)، امامان معصوم (علیهم السلام) با وجود حضور در جامعه، فاقد « » و « » لازم برای اجرای همه جانبه مسئولیت‌های خود شدند. پاسخ: « قدرت » و « امکانات ».
۹۵	۳	« حکومت امیرالمؤمنین علی (ع)، چه مدت زمانی طول کشید؟ » پاسخ: « چهار سال و نه ماه »
۹۵	۴	کدام امام معصوم، در مدت کوتاه حکومت خود و با وجود مشکلات و جنگ‌هایی که با « عهدشکنان » و « دشمنان داخلی » داشت؛ عالی‌ترین نمونه حکومت را عرضه کرد؟ پاسخ: امیرالمؤمنین علی (ع)
۹۵	۵	آنان کسانی بودند که سوختانه با پیامبر اکرم (ص) مبارزه می‌کردند و فقط هنگامی تسلیم شدند که نبی مکرم اسلام، شهر « مکه » را فتح کرد و آنان راهی جز « تسلیم » و « اطاعت » نداشتند؟ (۱) بنی امیه ☒ (۲) بنی عباس ☐ (۳) مارقین ☐ (۴) قاسطین ☐
۹۵	۶	وی رهبری مشرکان را بر عهده داشت، حدود دو سال قبل از رحلت پیامبر اکرم (ص) به ناچار تسلیم شد و به ظاهر، اعلام مسلمانانی کرد؟ پاسخ: « ابوسفیان ».
۹۵	۷	کدام یک از موارد زیر، از کارهای « معاویه » نیست؟ (۱) جنگ صفين را علیه امیرالمؤمنین علی (ع) به راه انداخت ☐ (۲) با بهره‌گیری از ضعف یاران امام حسن (ع)، حکومت مسلمانان را به دست گرفت ☐ (۳) آشکارا شراب می‌خورد، سگ‌بازی و میمون بازی می‌کرد ☒ (۴) خلافت رسول خدا (ص) را به سلطنت تبدیل کرد ☐
۹۵	۸	معاویه، در سال چهلم هجری چگونه توافست حکومت مسلمانان را به دست بگیرد؟ پاسخ: « با بهره‌گیری از ضعف و سُستی یاران امام حسن (ع) ».
۹۶	۹	معاویه بر خلاف تعهدی که به مسلمانان داده بود، مروان را جانشین خود قوار داد. درست ☒ نادرست ☐
۹۶	۱۰	چهار مورد از کارهای یزید را بنویسید. پاسخ: (۱) هر کار زشت و ناپسندی را انجام می‌داد. (۲) احکام خداوند، مانند نماز را به بازی و سُخره می‌گرفت. (۳) آشکارا شراب می‌خورد و سگ بازی و میمون بازی می‌کرد. (۴) با همان سگ و میمون، وارد مجالس می‌شد و آن‌ها را در کنار دست خود می‌نشاند. (۵) نوء گرامی پیامبر اکرم (ص)، امام حسین (ع) و فرزندان و یارانش را با وضع هولناکی به شهادت رساند.

	۶) خانواده امام حسین(ع) را که از نوادگان پیامبر اکرم(ص) بودند، به عنوان اسیو، در شهرها گرداند.	
۹۶	امیرالمؤمنین علی(ع)، در سخنرانی‌های متعدد، بارها مسلمانان را نسبت به ضعف و سستی‌شان در مبارزه با حکومت امیرالمؤمنین علی(ع)، در سخنرانی خود؛ علت پیروزی شامیان بر عراقی‌ها را چه چیزی معرفی کرده‌اند؟ پاسخ: «نه از آن « بیم می‌داد. پاسخ: « بنی امیه ».»	۱۱
۹۶	امیرالمؤمنین علی(ع) در سخنرانی خود؛ علت پیروزی شامیان بر عراقی‌ها را چه چیزی معرفی کرده‌اند؟ پاسخ: «نه از آن جهت که آنان به حق نزدیکترند، بلکه به این جهت که آنان در راه باطلی که زمامدارشان {حاکمیان} می‌روند، شتابان فرمان او را می‌برند و شما در حق من، بی‌اعتنایی و گندی می‌کنید.»	۱۲
۹۶	امام علی(ع) در سخنرانی خویش با مودم عراق، کدام مطلب را سبب «به درد آوردن قلب انسان» بیان می‌کند؟ پاسخ: این مطلب که «آن‌ها {شامیان} در مسیر باطل خود، این چنین متحدند و شما در راه حق این گونه، متفرق و پراکنده‌اید.»	۱۳
۹۶	امام علی(ع) کدام عوامل را در آینده، موجب سوار شدن بنی امیه بر تخت سلطنت؛ پیش‌بینی کرد و عراقی‌ها را از چنین روزی «بیم» داد؟ پاسخ: ۱) سرپیچی از دستورات امام ۲) اختلاف و تفرقه میان مسلمانان	۱۴
۹۶	امام علی(ع) در نهج البلاغه می‌فرماید: «به خدا سوگند، » چنان به ستمگری و حکومت ادامه دهنده که حرامی باقی نماند جز آن که حلال شمارند. پاسخ: « بنی امیه ».»	۱۵
۹۶	امام علی(ع)، پیش‌بینی کرد که دو دسته در هنگام تسلط بنی امیه بر مسلمانان گویه می‌کند؛ کدام‌اند؟ پاسخ: ۱) دسته‌ای بر « دین خود » که آن را که آن را از دست داده‌اند. ۲) دسته‌ای دیگر، برای « دنیای خود » که به آن نرسیده‌اند.	۱۶
۹۶	«با این‌که خود را عموزادگان پیامبر(ص) می‌دانستند و به نام « اهل بیت (علیهم السلام) » قدرت را از بنی امیه گرفته بودند، روش سلطنتی آنان را ادامه دادند و در ظلم و ستم به اهل بیت پیامبر(ص) از چیزی فروگذار نکردند؟ ۱) آل زیار ☐ ۲) بنی مروان ☐ ۳) بنی عباس ☒ ۴) بنی سفیان ☐	۱۷
۹۶ و ۹۷	اگر کدام عوامل در دوران (بنی امیه و بنی عباس) نبودند، جز نامی از « اسلام » باقی نمی‌ماند؟ پاسخ: ۱) تحول معنوی و فرهنگی ایجاد شده در عصر پیامبر اکرم(ص) ۲) دو میراث گران قدر آن حضرت یعنی؛ { قرآن و عترت }	۱۸
۹۷	مسائل و مشکلات فرهنگی، اجتماعی و سیاسی عصر امامان (علیهم السلام) را فقط نام ببرید. پاسخ: ۱) ممنوعیت از نوشتن احادیث پیامبر اکرم(ص) ۲) تحریف در معارف اسلامی و جعل احادیث ۳) ارائه الگوهای اسوه‌های نامناسب ۴) تبدیل حکومت عدل نبوی به سلطنت { قیصری و کسرایی }	۱۹
۹۷	مهمنه‌ترین مسائل و مشکلات عصر ائمه(ع) که نتیجه دوری از راه آن بزرگواران بود؛ چیست؟ بنویسید. پاسخ: پس از رحلت رسول خدا(ص)، سفارش آن حضرت به نوشتن سخنانشان نادیده گرفته شد و نوشتن احادیث ایشان، «ممنوع» شد. به همین جهت، کسانی که به این احادیث علاقه‌مند بودند، فقط می‌توانستند آن‌ها را به « حافظه » بسپارند و از این طریق به دیگران منتقل کنند.	۲۰

۹۷	<p>نتایج نامطلوب نگهداری حدیث به شیوه به «حافظه سپردن» را بنویسید.</p> <p>پاسخ: الف) احتمال خطا در نقل احادیث «افزایش» یافت و امکان کم و زیاد شدن اصل حدیث فراهم شد. ب) شرایط مناسب برای جاعلان حدیث پیش آمد و آنان بر اساس غرض‌ها و هدف‌های شخصی به جعل یا تحریف حدیث پرداختند یا به نفع حاکمان ستمگر از نقل برخی احادیث خودداری کردند. ج) بسیاری از مردم و محققان، از یک منبع مهم هدایت بی‌بهره ماندند.</p>	۲۱
۹۷	<p>چرا بسیاری از مردم و محققان—بعد از منع شدن نقل حدیث پیامبر (ص)—ناظر شدند سلیقه شخصی را در احکام دینی دخالت دهنده و گرفتار استباهاهات بزرگ شدند؟ پاسخ: «زیرا از یک منبع مهم هدایت بی‌بهره بودند.»</p>	۲۲
۹۷	<p>چرا پس از منع نوشتن حدیث پیامبر اکرم(ص)، اوضاع فاسدان حدیث برای پیروان آئمه (علیهم السلام) پیش نیامد؟</p> <p>پاسخ: زیرا آئمه (علیهم السلام)، احادیث پیامبر اکرم (ص) را «حفظ» کرده بودند و شیعیان؛ این احادیث را از طریق این بزرگواران که خود انسان‌هایی «معصوم» و «به دور از خطا» بودند و سخنناشان مانند سخنان رسول خدا (ص) معتبر و موثق بود، به دست آوردند.</p>	۲۳
۹۸	<p>از مسائل و مشکلات فرهنگی، اجتماعی و سیاسی دوران آئمه (علیهم السلام)؛ «تحریف در معارف اسلامی و جعل حدیث» را توضیح دهید.</p> <p>پاسخ: برخی از عالمان وابسته به بنی‌امیه و بنی‌عباس و گروهی از علمای اهل کتاب (یهودی و مسیحی) مانند کعب الاحباج که به ظاهر مسلمان شده بودند، از موقعیت و شرایط برکناری امام معصوم استفاده کردند و به تفسیر و تعلیم آیات قرآن و معارف اسلامی، «مطابق با افکار خود» و «موافق با منافع قدرتمندان» پرداختند. برخی از آن‌ها در مساجد می‌نشستند و داستان‌های خرافی درباره پیامبران برای مردم نقل می‌کردند. این مطالب، به کتاب‌های «تاریخی» و «تفسیری» راه یافت و سبب گمراهی بسیاری از مسلمانان شد.</p>	۲۴
۹۹	<p>عموم مردم در «اعتقادات» و «عمل خود»؛ از چه کسانی دنبال‌دروی و آن‌ها را «اسوه» قرار می‌دهند؟</p> <p>پاسخ: «شخصیت‌های بر جسته جامعه».</p>	۲۵
۹۹	<p>در زمانی که رسول خدا (ص) «اسوه» مردم بود، چه انسان‌هایی تربیت شدند و بعد از رحلت ایشان، چه اتفاقی افتاد؟</p> <p>پاسخ: انسان‌های آزاده، با ایمان و شجاعی چون امام علی(ع)، مقداد، عمار، ابوذر و سلمان تربیت شدند، اما هر چه که جامعه از زمان پیامبر اکرم (ص) فاصله می‌گرفت، حاکمان وقت تلاش می‌کردند که شخصیت‌های اصیل اسلامی، به خصوص اهل بیت پیامبر (ص) را در انزوا قرار دهنده و افرادی که در اندیشه، عمل و اخلاق از معیارهای اسلامی دور بودند؛ به جایگاه بر جسته برسانند و راهنمای مردم معرفی کنند.</p>	۲۶
۱۰۰	<p>پس از گذشت مدتی از رحلت رسول خدا (ص)، جاهلیت چگونه وارد زندگی اجتماعی مسلمانان شد؟ بنویسید.</p> <p>پاسخ: «با شکلی جدید»؛ یعنی شخصیت‌های با تقوا، جهادگر و مورد احترام و اعتماد پیامبر اکرم (ص) «منزوی شدند» و طالبان قدرت و ثروت، «قرب و منزلت» یافتند.</p>	۲۷
۱۰۰	<p>از مسائل و مشکلات فرهنگی، اجتماعی و سیاسی دوران آئمه (علیهم السلام)؛ «تبديل حکومت عدل نبُوی به سلطنت» را توضیح دهید.</p> <p>پاسخ: حاکمان بنی‌امیه و بنی‌عباس نیز، به تدریج مسیر حکومت را عوض کردند و برای خود و اطرافیانشان کاخ‌های بزرگ و مجلل ساختند و خزان خود را از جواهرات گران قیمت، اباشته کردند. این تغییر مسیر، جامعه مؤمن و فدائکار عصر پیامبر اکرم(ص) را به جامعه‌ای راحت طلب، تسليم و بی‌توجه به سیره و روش رسول خدا (ص)، تبدیل کرد. این تغییر فرهنگ، سبب شد که آئمه اطهار (علیهم السلام) با مشکلات زیادی رویرو شوند و نتوانند مردمان آن دوره را با خود همراه کنند.</p>	۲۸